

Inductie in het noorden

Nieuwsbrief oktober 2017

Graag houden wij iedereen die zich inzet voor het Inductieproject op de hoogte van wat er achter de schermen op de scholen en in het onderzoek gebeurt. Wij sturen deze nieuwsbrief naar schoolopleiders, contactpersonen en deelnemende beginnende docenten. Voel u vrij hem binnen uw school ter informatie aan anderen aan te bieden.

Uitkomsten van het onderzoek: Inductie helpt! Door: Ruth Harmsen

Lesgeven is stressvol. Af en toe een beetje druk kan motiverend werken, maar langdurige stress kan leiden tot ziekteverzuim en zelfs een burn-out. Vooral beginnende docenten kampen met stress. Maar inductie-arrangementen kunnen beginnende docenten de ondersteuning bieden die ze nodig hebben!

De afgelopen jaren hebben jullie, de begeleiders op jullie school en het inductie team van de Rijksuniversiteit Groningen het mogelijk gemaakt voor mij en mijn begeleiderteam om onderzoek te doen naar stress bij beginnende docenten in het voorgezet onderwijs en de invloed die inductie-arrangementen op deze stressontwikkeling hebben. Nu ik het onderzoek aan het afronden ben is het de hoogste tijd om jullie op de hoogte te brengen van de resultaten van dit onderzoek en om jullie daarnaast allemaal hartelijk te bedanken voor jullie inzet. Dat laatste ga ik nu gelijk doen, ontzettend bedankt! Zonder jullie was dit onderzoek niet mogelijk geweest, mijn dank is groot!

Dan nu de belangrijkste resultaten. Uit ons onderzoek blijkt dat maar liefst 94% van de beginners laat weten dat ze lesgeven stressvol vinden. Nu zijn daar vele oorzaken voor, maar drie komen daar met kop en schouders boven uit. Dat zijn (1) werkdruk, (2) slechte docent-leerlingrelaties en gedragsproblemen van leerlingen en (3) slechte relaties met collega's en leidinggevende. Hierbij vonden we dat werkdruk vooral met spanning verband houdt, en de negatieve relaties met collega's en leidinggevende met ontevredenheid over het werk. Slechte docent-leerling relaties en gedragsproblemen van leerlingen zijn zowel gerelateerd aan het ervaren van spanning en ontevredenheid maar ook aan het ervaren van negatieve emoties zoals somberheid. Wat daarbij opvalt, is dat in het algemeen de werkdruk bij de beginners in de eerste jaren na diplomering toeneemt en dat stress door negatieve leerlingaspecten afneemt. Ook valt op dat beginnende leraren die binnen drie jaar hun eerste school verlaten, meer ontevredenheid ervaren dan leraren die op hun eerste school blijven.

Wat doet begeleiding?

Alle vier de componenten van inductie-arrangementen (werkdruk reductie, school enculturatie, ondersteuning bij het lesgeven, en ondersteuning van de professionele ontwikkeling) blijken stress bij beginners te kunnen verminderen. Beginners, die in het eerste jaar meer ondersteuning aangeboden kregen, ervoeren in het algemeen aan het eind van dat eerste jaar minder stress. Door de werkdruk te verminderen en ondersteuning te bieden bij het lesgeven ervaart de beginner minder werkdruk en een betere omgang met collega's en leidinggevend. Wanneer de beginner goed is geïnformeerd over de cultuur van de school, de normen en waarden, leidt dit tot betere relaties met leerlingen, collega's en leidinggevend. Door de ondersteuning van de professionele ontwikkeling, ervaart de docent minder werkdruk, minder ontevredenheid en een betere omgang met collega's en leidinggevend.

De uitvoering van inductie-arrangementen is dus zeker niet voor niks geweest! Het aanbieden van een inductieprogramma kan de beginner aanzienlijk helpen. Ik hoop daarom ook van harte dat

wanneer het inductie in het noorden project bij jullie op school stopt dat niet het einde van de ondersteuning voor de beginner betekend. Keep up the good work!!

Voor meer uitkomsten van ons onderzoek zie ook het online artikel *Zo verminder je stress bij beginnende docenten* op de website van Didactief en het artikel *Begeleiding van startende leraren: dit werkt* in het septembernummer van Beter Begeleiden Magazine.

Website inductie in het noorden

Op de [website](#) van inductie in het noorden treft u een overzicht van allerlei begeleidingshulpmiddelen die u kunt gebruiken ter inspiratie voor uw professionele ontwikkeling of voor de begeleiding van beginnende docenten bij u op school. De site wordt regelmatig geüpdatet, zo zijn afgelopen maand verschillende interessante links toegevoegd, onder andere:

Vriendelijk orde houden

De aanpak *Vriendelijk orde houden* geeft duidelijke richtlijnen om orde te houden zonder boos te hoeven worden. Docenten kunnen deze richtlijnen naar eigen inzicht inzetten, onafhankelijk van doelgroep en persoonlijkheid.

NOTIVID

NOTIVID is een communicatieplatform waarop begeleiders en starters eenvoudig en veilig content met notities kunnen uitwisselen en delen. Lesopnames kunnen online uitgewisseld worden waardoor begeleiding op afstand mogelijk wordt. Een ingebouwde notitiefunctie stelt gebruikers in staat om op belangrijke momenten in de video feedback te vragen en competenties te bewijzen.

Peeria, een interactieve peer-feedback App

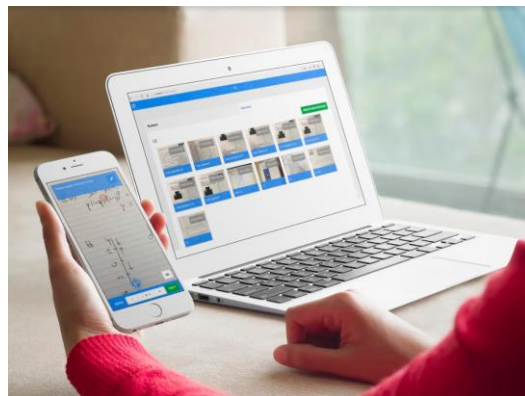
De Rijksuniversiteit Groningen heeft een peer-feedback App ontwikkeld voor het middelbaar- en hoger onderwijs. Leerlingen kunnen door middel van foto's huiswerk delen en nakijken. Het leerrendement wordt daarmee verhoogd, en de leerling wordt op een andere manier geprikkeld.

Klaas van Veen (directeur van de Lerarenopleiding) is enthousiast over de App. "John Hattie vertelt ons dat taakgerichte feedback leidt tot betere leerresultaten, maar nog weinig gebruikt wordt. We hebben geprobeerd een zo simpel mogelijke App te ontwikkelen die hiervan gebruik maakt, zodat dit dieper geworteld raakt in het onderwijs. Peeria kan gebruikt worden als leuke, interactieve toevoeging aan de lespraktijk."

Niet alleen het ontvangen van feedback, maar ook het geven van feedback leidt tot betere resultaten.

Initiatiefnemer van de App en tevens oud-student van de Lerarenopleiding Bernd Rietberg legt uit; "Het externaliseren van ideeën en het in eigen woorden uitleggen van de stof, leidt tot een dieper begrip". Daarnaast vindt hij het gaaf dat het een IT-oplossing is die vanwege het gebruik van foto's niet alleen goed werkt voor Nederlands, Aardrijkskunde en Geschiedenis, maar ook voor het bèta-onderwijs.

Peeria is zeer gebruikersvriendelijk. Docenten voegen opdrachten toe aan Peeria middels een foto. Dit kan een foto uit het boek zijn, of een foto van eigen werk. Daarnaast voegen zij een foto van het antwoordmodel toe. Leerlingen maken de opdracht in hun schrift. Vervolgens maken zij een foto van hun werk, en leveren deze in. Daarna krijgen zij in de Peeria-omgeving de uitwerking van een medeleerling en het antwoordmodel te zien. Op basis van het antwoordmodel geeft de leerling feedback en beoordeelt hij/zij het resultaat van zijn medeleerling. De docent ziet uiteindelijk het overzicht van alle leerlingen.

De App is afgelopen schooljaar op verschillende vo-scholen in het noorden en op de universiteit getest en op basis van de resultaten worden nu verbeteringen doorgevoerd. Wilt u de App nu al gebruiken of er meer over te weten komen? Stuur dan een mail naar bernd.rietberg@tno.nl.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief, zelf een stukje plaatsen of meer weten over het project? Stuur dan een e-mail naar het volgende adres: inductienoorden@rug.nl

Met vriendelijke groet, mede namens het projectteam,

Michelle Helms-Lorenz
Anna Verkade
Ruth Harmsen